

[Hvidberg.]

„Vi havde ventet, at lærermanglen nu skulle begynde at blive mindre følelig. Det så også ud til en overgang, at trykket ville lette noget, men forholdet ligger igen betydelig strammere, og vi må sikkert regne med, at der endnu vil gå adskillige år, inden forholdene bliver normale.“

Endvidere sagde lærerforeningens formand et andet sted i sin tale:

„Det er ikke så underligt, at mismodet breder sig, og det er forståeligt, at man — når skoleproblemet drøftes — stadig møder dette: Hvad kan det nytte at arbejde for fremskridt og nyordning af skolen, så længe lokaleforholdene skaber næsten uoverstigelige hindringer for, at skolen kan udføre sit arbejde under forsvarelige forhold?“

Formanden, hr. Niels Nielsen, mente, at når man hos mange møder en vis tilbageholdenhed eller direkte modstand mod de foreslåede skolereformer, har dette sin baggrund i en frygt for, at disse yderligere skal sinke 1937-lovens gennemførelse. Jeg må sige, at jeg ganske deler disse læreres frygt, men der kan jo også tænkes at være andre grunde til den nævnte tilbageholdenhed og modstand, f. eks. den, at de pågældende lærere ser afgørende fejl og vanskeligheder i de fremsatte forslag, det langsomme skolebyggeri, den vedvarende lærermangel; det er faktisk alvorlige kendsgerninger, som man møder overalt, når man bevæger sig i lærerkredse og taler med dem, der har deres gerning i den danske folkeskole.

Mon vi dog ikke under disse forhold skulle standse lidt op og lade alt det dér med strukturen hvile foreløbig og i stedet samle kræfterne om at lette de byrder, som lærerforeningens formand taler så alvorligt om, og så iøvrigt, led for led, efterhånden som vi kan det, rette de fejl, som virkelig kan rettes på nuværende tidspunkt? En sådan fremgangsmåde, præget af plan og overvejelser, forekommer mig nu bedre end forhastede strukturændringer og konfuse omkalfatringer. Efterhånden er vi vel også

nået dertil, at skolen trænger til at komme i ro under mere stabile arbejdsformer.

Jeg skal lige — det vil kun tage måske 5 minutter — sige et par ord om de andre forslag. Der er det forslag, man kalder Askovforslaget, og som her i tinget er repræsenteret af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre), et forslag om en udelt skole på 7 år. Jeg har allerede erklæret, at jeg ikke er tilhænger af en omskabelse af skolens opbygning lige i øjeblikket, men jeg anerkender fuldtud de gode viljer — jeg mener dette alvorligt og ikke som en frase — der ligger bagved et sådant forslag. Jeg forstår godt det menneskelige syn bag forslaget: man vil undgå optagelsesprøven i den tidlige alder, undgå eksamenspresset, og først og fremmest ønsker man, at danske børn kan være sammen i deres skole, uden at der gøres forskel på dem. Jeg er ikke mere forbenet og reaktionær, end at disse tanker synger i mit sind. Jeg har også et hjerte for dette, men jeg vil alligevel advare imod, at man følger dette forslag. I virkeligheden er det jo synd for begge hovedgrupper af danske børn, både for de teoretisk begavede og de andre. Jeg har selv været i sådanne fællesklasser og har et tydeligt billede deraf, må jeg sige. Jeg vil endvidere sige, at studentereksamen vil blive dårligere og formodentlig for de flestes vedkommende senere. Hvis man gennemfører Askovudvalgets forslag, vil det heller ikke vare længe, før mange, mange flere vil forsøge at nå op til studentereksamen, til skuffelse og ulykke for mange. Der er andre lande, hvor næsten alle mennesker skal have studentereksamen, og så bliver eksamen indrettet sådan, at en meget stor procentdel af eksaminanderne dumper. Derefter har man disse ulykkelige dumpede mennesker på 19—20 år gående, som har vanskeligt ved at finde beskæftigelse.

Jeg vil nævne en tredje ting. Den hele ordning vil betegne en sænkelse af kundskabsniveauet i landet og en sinkelse for enhver, der skal gå eksamensvejen, hvad jeg ikke tror landet har råd til.